

Aladdin [Platinum Edition] [2 DVD]

Aladdin [Platinum Edition] [2 DVD]

Aladdin
Ron Clements, John Musker
Disney
1992
Buena Vista
16:9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
85 min.
2

6

A diamond in the rough

Aladdin plasserer seg i sentrum av Disney-konsernets andre gullalder. Etter en formidabel nedtur for animasjonskjempen på tampen av 70-tallet og så godt som hele 80-tallet, var det *Den lille havfruen* (1989) som startet snuoperasjonen. Deretter kom *Skjønnheten og udyret* (1991) og la alt til rette for tidenes kassasuksess med *Aladdin* (1992). *Løvenes konge* (1994) kompletterte gullrekka og Disney-animasjonen var på rett kjøll igjen.

Aladdin baserer seg på historien om helten fra et av eventyrene i *Tusen og én natt*. I Disneys versjon er Aladdin (Scott Weinger) en sjarmerende småtyv som lever fra hånd til munn sammen med apen Abu på gata i byen Agrabah. Ved en tilfeldighet treffer han Sultanens datter, prinsesse Jasmine (Linda Larkin), og faller pladask. Dessverre har Sultanen andre planer for sin datter og hun skal giftes bort til den onde høyrehånden Jafar (Jonathan Freeman).

Jafar på sin side er kun ute etter Sultanens makt, samt den magiske lampen som befinner seg i *Cave of Wonders*. Men det er kun én utvalgt som kan gå inn i hulen og Jafar er på desperat jakt etter den utvalgte. Når han får nyss om at Aladdin kan være rett mann til jobben setter han himmel og jord i bevegelse for å fange ham.

Aladdin blir lurt inn i hulen og ved hjelp av et magisk teppe og en del flaks finner han lampen. Dessverre greier ikke den klåfingrede apen Abu å holde seg borte fra hulens andre skatter, og Aladdin blir fanget i hulen. Ved et uhell gnir Abu på lampen og en ånd åpenbarer seg. Som i ethvert eventyr får Aladdin tre ønsker til å redde eget skinn og Jasmine fra Jafars slibrige hender.

Disneys versjon av

Aladdin er tidvis et fartsfylt fyrverkeri. Historien er godt fortalt med mye humor, spenning og en smule søtladet romantikk. Animasjonen er selvsagt enestående, og til en stor grad utført i tradisjonelt tegnet 2D-celleanimasjon. I utvalgte scener, som den fantastiske flygendeteppesekvensen i hulen, får animasjonen ytterligere assistanse fra 3D-dataanimasjon. Filmen er fargesterk, men greier likevel å formidle noe av Midtøstens nedtonede mystikk med portretter av yrende byliv og sensuelle stoffer blafrende i den varme brisen.

Filmens virkelige stjerne er Robin Williams som den viltre ånden i lampa. Han lirer av seg de utroligste linjer, mens bildene skifter lynfort for å følge Williams' springende tungetale. Alle sekvensene med Williams er en herlig kakkafoni akkompagnert av surrealistiske bilder. På ett vis er det karakteren til Williams som redder filmen, og jeg kan ikke huske å ha sett ham i slik form siden TV-serien

Mork & Mindy på det sene 70-tall. Frem til hulescenen er

Aladdin nemlig en relativt lettglemt affære hvor man følger systemene til de noe pregløse figurene Aladdin og Jasmine. Det er heldigvis litt mer trøkk over filmens onde alibi, Jafar, som må være den mest skrekkinngytende Disney-karakteren siden dronningen i *Snøhvit og de syv små dverger* (1937).

Aladdin føyer seg godt inn i Disneys musikaltradisjon hvor karakterene bryter ut i sang i tide og utide. Sangnumrene er kreditert låtskriverparet Alan Menken og Howard Ashman, samt Tim Rice. Innledningsvis preges filmen av Broadway-aktige og svulstige musikalnumre som er med på å formidle rammefortellingen, hvor både Aladdin og Jasmine føler seg fanget i sine vidt forskjellige verdener. Heldigvis rokket stemningen i riktig retning når ånden er ute av lampa og temperaturen stiger med låter som «Friend Like Me» og «Prince Ali» fremført av Williams. Det virker litt rart nå, men inntil 1992 var Williams den første av de virkelig store Hollywood-stjernene som lånte stemmen til en Disney-film. Også de norske stemmene greier seg bra med personligheter som Nils Ole Oftebro (Jafar), Henki Kolstad (Sultanen) og Jannicke Kruse (Jasmine) på rollelista.

Filmen er regissert og produsert av Ron Clements og John Musker, som også stod bak Den lille havfruen. Da de presenterte det opprinnelige Aladdin-manuset ble ideene deres forkastet og Disneys redningsmann (ifølge noen), Jeffrey Katzenberg, var nær på å skrinlegge hele prosjektet. Heldigvis kom Clements og Musker opp med et nytt og bedre manus som overbeviste Disney-sjefene. Det er ikke historien som sådan som bærer filmen, men snarere de mange hysteriske påfunnene til ånden/Williams og de fartsfylte scenene på det flygende teppet. Personlig setter jeg også stor pris på den snakkesalige papegøyen Iago (Gilbert Gottfried).

Samlet sett er

Aladdin en av de beste, nye Disney-filmene som byr på fart og spenning for en samlet familie.

Utgivelsen:

Disney byr virkelig på magi når de lanserer denne 2-disk spesialutgaven av *Aladdin*. Selve filmen ser fantastisk ut med sylskarpe bilder uten en komprimeringsfeil å skue. Fargeflatene er klare og rene, og selv de mørkeste scenene er levende med detaljer. Også lydsiden har blitt betraktelig forbedret med det engelske lydsporet i Dolby 5.1 med den grumsete undertittelen Disney Enchanted Home Theater Mix. Resultatet er uansett på høyde med de fabelaktige lydsatte filmene til Pixar, og lydsporet oppfører seg eksemplarisk under hele reisen. Det rumler godt i bassen når jakten tiltar, og dialogen formidles glassklart, mens musikken er mikset i front. Mesterlig utført.

Den første disken presenterer filmen, samt et utvalg ekstramateriale. Her finner du to ulike kommentarspor, ett med filmmakerne (Ron Clements og John Musker, samt medprodusent Amy Pell) og ett hvor animatørene (Eric Goldberg, Glen Keane, Andreas Deja og Will Finn) gir sine synspunkter på produksjonen. I tillegg kan du velge en funksjon hvor morsomme fakta om Aladdin dukker opp på skjermen under visningen.

Denne delen av utgivelsen byr også på utelatte sanger og scener. Blant sangene er det spesielt låta *Proud of Your Boy* som vektlegges siden dette er en av de siste sangene Howard Ashman fullførte før han døde under produksjonen av filmen. Det beskrives som spesielt vanskelig å kutte denne sangen (og med den historien om moren til Aladdin) siden Ashman var gått bort når avgjørelsen måtte tas. Det er kun to utelatte scener som er inkludert som storyboardtegninger. Den mest interessante er en alternativ versjon av det første møtet mellom Aladdin og Jasmine, som viser hvor radikalt filmen endret seg underveis i produksjonen.

Det er to nye musikkvideoer å finne på denne disken. Den beste i utvalget er Clay Atkins' versjon av den tidligere ikke utgitte «*Proud of Your Boy*». Den andre videoen er Jessica Simpson og husbonden Nick Lacheys nyinnspilling av «*A Whole New World*». Begge musikkvideoene akkompagneres av en *Making Of*, med intervjuer og det hele.

Den andre disken domineres av dokumentaren *En uslepen diamant - Aladdin blir til*. Her finner du intet mindre en to timer med materiale som gir deg et fullkomment bilde av filmen, produksjonen, historien og de aller fleste involverte. Rammen for dokumentaren er filmhistoriker Leonard Maltins samtaler med noen av de viktigste personene bak filmen foran et fullsatt Hyperion Theater i Disneys California Adventure Theme Park. Dokumentaren gir deg muligheten til å velge om du vil se alt materialet på en gang, eller om du vil velge ut høydepunkter fra en indeks. Settingen med regissørene, produsentene, komponisten, animatørene og stemmeskuespilleren Scott Weinger med publikum til stede er meget god og gir en følelse av å se noe som skjer her og nå. Dette løfter dokumentaren over de fleste andre DVD-dokumentarer som ofte bare består av sammenraskede klipp og alternative uttak.

Denne delen av utgivelsen består også av et portrett av Alan Menken, som stod for brorparten av musikken i filmen, sammen med avdøde Howard Ashman. Menken har stått for noe av en gjenfødelse for musikalen innen animasjonen, og han er ansvarlig for musikken til produksjoner som

Den lille havfruen,
Skjønnheten og udyret og
Pocahontas i tillegg til
Aladdin. Dokumentaren gir god innsikt i bakgrunnen til Menken og samarbeidet med Ashman.
Deler av dokumentaren tar også for seg musikkproduksjonen av
Aladdin når Ashman var alvorlig syk og til slutt døde av AIDS.

Det er også på denne disken at barna finner sin underholdning i form av spill og aktiviteter. Selv om jeg faller utenfor målgruppa har jeg ingen problemer å gjenkjenne dette som velprodusert og god underholdning som gir utgivelsen forlenget levetid.

I alt er dette en fin utgivelse som vil underholde i mange timer og som fortjener å bli trukket frem fra hylla både titt og ofte.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 10.11.04

Anmeldelsen ble opprinnelig publisert hos [Hjemmekinoguiden DVDnett.no](http://Hjemmekinoguiden.DVDnett.no)

Ja
[disney_aladdin_cover;](#)